

Blandt kriminelle MUSLIMER

Psykologen Nicolai Sennels inviterer til kraftige meninger i anledning af bogen "Blandt kriminelle muslimer". Er det en debatbog eller en fagbog?

Anmeldelse ■ Af Kjeld Hesselmann

■ Inden jeg fik nærværende bog i hånden, har der i dagspressen udspillet sig om ikke et drama, så en ophedet debat om psykolog Nicolai Sennels bog om kriminalitet blandt unge muslimer. Nu er det ikke hver dag, at vi psykologer bliver diverteret med dagsaktuelt kontroversielt stof – og slet ikke noget, der skal anmeldes i Psykolog Nyt. Har der været optræk til drama, har det som regel været et par iøjnefaldende incestsager, hvor psykologer mere har været indblandet som eksperter, der skulle sætte de delikate ting ind i en "forståelig" ramme af faglighed. Sjældent har udsagn fra psykologer i den grad skilt vandene i den kulturpolitiske kamp, som vi i dag må konstatere hører til dagens diskurs.

Derfor indleder Sennels også sin bog med at slå adskillige kors for sig. Det vil sige, at han betoner sin professionalitet, viden og erfaring på det særlige område af den psykologiske praksis, han udtaler sig om. For meget til min smag. Det skulle gerne fremgå af selve teksten, at her taler en autoritet på området. Det er sådan, vi plejer at læse fagbøger.

Men nu er det altså *både* en fagbog og en debatbog, synes Sennels at have ræsonneret. Og han har tilsyneladende ret, for debat *har* den skabt. Også et i grunden legitimt fagligt emne kan i dag i en ophedet diskussion om integrering kontra det modsatte give anledning til modsigelse og vægren sig ved en fagmands udtalelser om et undersøgt socialpsykologisk forhold.

Skal det imidlertid have mening i en faglig kontekst, på denne plads, at udsige noget meningsfuldt, skal forfatterens bog naturligvis bedømmes på dens faglige udsagn. Hvad andre i tv, radio og dagspressen har udtalt for og imod indholdet i Sennels bog, er altså ikke til diskussion her.

Forskelle i kultur

Det er undersøgelser og samtaler med indsatte unge kriminelle – og her især unge med en muslimsk kulturel bag-

grund – som er udgangspunktet for de efterfølgende udsagn om disse unges tilpasningsduelighed til det danske samfund. Og det ligger klart, som samtalerne skrider frem, at der er meget problematiske årsager til, at netop denne kategori af kriminelle har svært ved at godtage et samfund som vores og dermed begå sig i.

Sennels når frem til, at der er forskelle i kultur. Så skal vi forstå de aggressive unge muslimer, skal vi have deres kulturbaggrund med. – Hvor danskere efter et vredesudbrud, lidt skamfuld lister af langs panelerne, er det omvendt i den muslimske kultur. Her anses vrede og aggressivitet som noget, der giver prestige.

Det synes klart, at den vestlige skyhed over at vedgå, at der er forskel på mennesker, stammer fra den biologistiske antagelse af indbygget ulighed mellem mennesker, nationer og racer. Derfor går man på listesko over for kulturelle forskelle. Det er i virkeligheden dette ømtålelige forhold, der er hele omdrejningspunktet for vores integrationsdebat. Vi vil ikke anerkende forskelle i vores lighedssøgende, konfliktsky samfund. Kultur og religion er områder, som synes tabubelagte af myndighederne. Man er angste for at såre følelser hos muslimerne.

Her bliver Sennels uspiselig for nogle. Hans undersøgelser og indgående samtaler med klientellet på institutionen Sønderbro på Amager leder akkurat til slutninger, der peger på meget konsistente forskelle mellem de kriminelle unges hjemmemiljøer og så det større samfunds værdibegreber. Ydermere er de af en sådan art, at der er næsten uoverstigelige forskelle, som har at gøre med, at ud over kulturen spiller religionen (ikke nødvendigvis religiøse unge) også ind.

Taler man om religiøse ekstremister – og dem har forfatteren også talt med – ser billedet endnu værre ud. For her er religion og politik to alen ud af samme stykke. "Ligesom alle andre politikere vil muslimske ekstremister bruge en-

hver dialog, enhver diskussion og ethvert møde med myndigheder og modstandere som en *forhandlingsmulighed*,” hedder det hos Sennels.

Nogle centrale udsagn hos Nicolai Sennels er blandt andre udsagnet om indrestyret adfærd kontra ydrestyret adfærd. De unge fra muslimske miljøer er via kulturen opdraget til at agere på udefrakommende styring. Det er en opdragelse, der sætter håndfaste rammer om adfærden. Modsat den opdragelse, vi praktiserer i Danmark. Her opmuntrer barnet til konstant at efterprøve i eget indre det rimelige i en given adfærd.

Den tilgang til adfærdsregulering har et barn fra et muslimsk miljø meget svært ved at forstå og dermed tilpasse sig. Dette forhold er undersøgt af forfatteren gennem adskillige indgående samtaler med de indsatte muslimer. Så er det Sennels kommer til konklusionen, at det er den unge kriminelles baggrundskultur, der stiller sig hindrende i vejen for en succesfuld integration. Det er derfor forkert, når man, i den selvpåførte farveblindheds navn, taler om ”indvandrere”. Der er meget stor forskel på indvandrere fra fx Vietnam og så folk fra Pakistan. De er ikke ligeligt fordelt i kriminalitetsstatistikkerne. – Tal fra Danmarks Statistik verificerer Sennels udsagn om den øgede kriminalitet blandt indvandrere fra muslimske lande og deres efterkommere, kan jeg konstatere.

Andre boller på suppen

Sennels retter en anklagende finger mod det danske behandleresystem for ikke at ville se kendsgerningerne i øjnene. Den danske (europæiske) tilgang til problemerne med muslimske indvandrere er udelukkende at fokusere på, hvad vi i behandleresamfundet kan gøre. Der er omvendt ingen krav til muslimer. Imidlertid gør det massive inflow af muslimske flygtninge/indvandrere med en opdragelsespraksis, der er autoritær, det uholdbart at operere med en pædagogik, der ikke tager højde for, hvem det nu er man vil påvirke. Kultur, religion og sociale normer er afgørende for folks værdier og adfærd.

Der må derfor anderledes boller på suppen, hvis vi vil gøre os håb om at holde trit med udviklingen. ”Problemerne med kriminalitet, integration, ekstremisme og generelt etnisk uro blandt muslimer i Europa er stigende, ikke faldende”, siger Nicolai Sennels.

Forfatteren nævner ikke den, for psykologer, kendte sundhedssociolog Aaron Antonovsky, som for mere end et tiår siden blev kendt for sine undersøgelser af mestringsstrategier. Det kunne ellers sætte Sennels’ materiale i perspektiv. Frem for at se sig selv som offer er det at anskue sin situation håbefuldt og erkende realiteterne, dét, der gør en forskel, når vi taler om overlevelse, både fysisk og psykisk. Men det kræver en personlighed, som er øvet i introspektion og ikke en strategi, der lægger alt uden for én selv.

En provokerende øjenåbner

Antonovsky påviste, at mennesker med et Holocaust-syndrom, og som dermed havde været udsatte for særdeles umenneskelig behandling, godt kunne tackle oplevelserne og måder at erkende på, der bragte dem videre. Det er personligheden og hjemmet, som former individets mestringsstrategi.

Men ligger det i en given kultur at anse sig selv som offer, så vil opdragelsesformen i hjemmet også videreformidle en holdning, som ikke er befordrende for selvindsigt og dermed selvudvikling.

Theodor Adorno har også beskrevet, hvad der kommer ud af en autoritær opdragelse – en gentagelsestvang er etableret. Og Alice Miller har elaboreret videre på den autoritære personlighed.

Så med skyldigt hensyn til klassikerne inden for området må denne anmelder konstatere, at Nicolai Sennels ikke bevæger sig ud over, hvad der er etablerede psykologiske fakta. At så virkeligheden modsiger, hvad der aktuelt er ønskværdigt på det politiske og mediemæssige parnas, er der så ikke noget at gøre ved. – Sennels imødekommer i hvert fald de røster i samfundet, som af og til efterlyser kompetent fagligt input på fænomener i samfundet, som ikke sådan lige er til at tyde. Og han gør det med en seriøs tilgang til sine uheldige klienter. Det er nysgerrighed og forundring tillige med et humanistisk ønske om at gøre en forskel, der bærer igennem, og fritager forfatteren for anklager om partiskhed og fordomsfuldhed.

At bogomslaget så er gjort unødigt demonstrativt med de to ikke-eksisterende tårne på Manhattan, er et twist, som skulle være undgået. Det bliver måske rettet i andet oplag. Emnet er tilstrækkelig sprængfarligt foruden.

- - -

Blandt kriminelle muslimer er en provokerende øjenåbner, overbevisende og velfunderet og med konkrete eksempler. Den bør særligt læses af dem, der mener, at mere af det samme (som ikke virker) er godt. Jeg imødeser deres forsvarstale med spænding.

Kjeld Hesselmann

BOGDATA ■

Nicolai Sennels: ”Blandt kriminelle muslimer. En psykologs erfaringer fra Københavns Kommune”. Trykkefrihedsselskabets Bibliotek, 2009. 159 sider. 169 kr.

